

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TARBIYALANUVCHILARNI MAKTAB TA'LIMIGA TAYORLASHNING PEDAGOGIK ASOSLARI

Jumanova Shahnoza Ikromjonovna
Qo'qon universiteti dotsenti, v.b (PhD)
Mullaboyeva Gulbahor
Qo'qon universiteti magistranti

MAQOLA HAQIDA

Qabul qilindi: 24-sentabr 2023-yil
Tasdiqlandi: 26-sentabr 2023-yil
Jurnal soni: 8
Maqola raqami: 22
DOI: <https://doi.org/10.54613/ku.v8i8.814>

KALIT SO'ZLAR/ Ключевые слова/ keywords

Pedagogika, ma'naviy komillik, mashg'ulot, metod, usul, o'yinlar, o'yinga asoslangan ta'lim, individual ta'lim, mahorat, dastur, tarbiyaviy imkoniyat, pedagogik tamoyillar, o'yinga asoslangan ta'lim, individual ta'lim, ijtimoiy va hissiy rivojlanish, savodxonlik va tilni rivojlantirish, ijobiy ta'lim muhiti.

ANNOTATSIYA

Maqolada bolalarni maktabga tayyorlashda erta yoshdagi ta'limning ahamiyati haqida so'z boradi. Maktabgacha ta'lim faqat akademik ko'nikmalarga yo'naltirilmagligi, balki ijtimoiy, hissiy va jismoniy rivojlanishga ham e'tibor qaratish lozim. Shuningdek, ular o'yinga asoslangan ta'lim va bolaga yo'naltirilgan pedagogikaning muhimligini ta'kidlaydilar. Shu asosda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni maktab ta'limiga tayyorlashning bir qancha usul va yo'llari haqida tavsiyalar berib o'tilgan.

Kirish. Mamlakatimizda ta'lim taraqqiyotiga bo'lgan e'tibor yuksak darajada rivojlanayotgan bugungi zamonda, maktabgacha ta'lim sohasida ham tub burilishlar davri yuzaga kelishiga asos bo'ldi. Maktabgacha yosh davri inson tafakkuri shakllanishidagi eng muhim bosqich sifatida olimlar tomonidan aniq dalillarga asoslanib e'tirof qilinganligi bois, ushbu yoshdagi tarbiyalanuvchilarni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash muhim vazifa sifatida qaralmoqda. Xususan, yurtboshimiz Sh. Mirziyoyev ta'biri bilan aytganda: "Aslida, farzandlarimiz tarbiyasida eng asosiy bo'g'in hisoblangan maktabgacha ta'lim tizimining jamiyatimiz hayotidagi o'rni va ahamiyatini hech narsa bilan o'lchab bo'lmaydi. Aynan maktabgacha ta'lim sohasiga bo'lgan e'tibor mamlakatning ertangi taraqqiyoti uchun mustahkam zamin yaratadi". Ushbu so'zlarimiz isboti sifatida mazkur yo'nalishda ko'plab islohotlar amalga oshirilib kelinmoqda. 2017-2021-yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Maktabgacha ta'lim tizimi boshqaruvini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risidagi Farmonga muvofiq, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va metodlarni hisobga olgan holda bolalarni tarbiyalash va har tomonlama rivojlantirish masalalarini professional darajada hal etishga qodir bo'lgan maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbar va pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirishni taqozo etadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyev rahbarligida 2017 yil 16 avgust kuni bo'lib o'tgan yig'ilishda maktabgacha ta'lim tizimini tarkibiy jihatdan tubdan isloh qilish, mazkur tashkilotlarga bolalarni to'la qamrab olish bo'yicha muhim vazifalar qo'yildi.

O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi (keyingi o'rinlarda - Konsepsiya) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 30 sentyabrda "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3955-son qarorini ijro etish maqsadida ishlab chiqilgan bo'lib, 2030 yilgacha maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish bo'yicha kompleks chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi. Konsepsiya O'zbekiston Respublikasida maktabgacha ta'limni rivojlantirishning maqsadlari, vazifalari, ustuvor yo'nalishlari, o'rta va uzoq muddatli istiqboldagi bosqichlarini belgilaydi hamda maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturlar va kompleks chora-tadbirlarni ishlab chiqish uchun asos bo'ladi.

Mustaqil O'zbekistonning kelajagi ko'p jihatdan barkamol, intellektual salohiyatli avlod va unga ta'lim-tarbiya berish sifatiga bog'liq. Shu bois Vatani, halqini sevadigan, istiqloq g'oyaliga sadoqatli, mustaqil fikrlaydigan ijodkor shaxsni etishtirish davlatning ta'lim sohasidagi siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biridir shuning bilan birga ta'lim tizimidagi tub islohotlar orqali shaxs ma'naviy

kamolotini ta'minlash mazkur yo'nalishning dolzarb muammolaridan biri bo'lib, bu haqda O'zbekiston Respublikasining «Maktabgacha ta'lim tarbiya to'g'risida» gi Qonuni maktabgacha ta'lim tizimini tubdan isloh qilish, ma'naviy barkamol shaxsni tarbiyalash davlat ahamiyatiga molik muhim vazifalaridan biri ekanligi ko'rsatilgan.

Adabiyotlar tahlili. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni maktab ta'limiga tayyorlash ko'pgina pedagoglar va psixologlar tomonidan ilgari surilgan. Ular o'zlari ilgari surgan didaktik nazariyalarda bolalarning qiziqishlarini himoya qilish va ularga insonparvarlik tamoyillari asosida yondashish nuqtai nazariga tayanadilar. Shunday olimlar sirasiga R. Djuraev, J. G. Yuldoshev, R. Safarova, I. P. Ivanov, Sh. A. Amonashvili, A. V. Mudrik, O. S. Gazmanlarni kiritish mumkin.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni maktab ta'limiga tayyorlash usullarini amaliyotga tatbiq etish, shuningdek, tarbiyalanuvchilarni pedagogik jihatdan qo'llab-quvvatlashning zarurligi haqidagi fikrlar aksariyat pedagog va psixologlarning ishlarida bola qiziqishlarini himoyalashning nazariy-amaliy xususiyatlarini ochish tarzida aks ettirilgan. Jumladan, E. G'oziev, A. Davletshin, R. Safarova, I. P. Ivanov, Sh. A. Amonashvili, A. V. Mudrik va boshqalarning ishlari bunga misol bo'la oladi. Ayniqsa, O. S. Gazman, D. Yuldoshevalar maqsadga qaratilgan pedagogik faoliyat doirasida mazkur muammoga alohida e'tibor qaratganlar.

O'tmishda yashab o'tgan mutafakkirlar: Abu Rayxon Beruniy, Abu Nasr Forobiy, Abu Ali ibn Sinolarning ham asarlarida bola ta'lim-tarbiyasi muammolari ochib berilgan. Shu bilan bir qatorda, Ya. A. Komenskiy, G. I. Pestolotsi, J. J. Russo, K. D. Ushinskiy, L. N. Tolstoy, S. A. Rachinskiy, A. S. Makarenko, S. N. Bulgakov, P. F. Kapteyev, V. I. Vodovozov, P. P. Blonskiy, N. I. Pirogov, K. N. Venttselya, F. R. Yuzlikaev, E. Seytxalilov, B. Ma'murov, N. I. Alekseev, V. V. Kraevskiy, D. B. Elkonin, V. V. Davidov va L. V. Zankovlarning tadqiqotlarida ham bolalarni intellektual rivojlantirish masalalari bayon qilingan.

Maktabgacha ta'lim jarayonida tarbiyalanuvchilarni har tomonlama rivojlantirish muammolari bilan ham bir qator olimlar shug'ullanganlar. Ulardan: F. Frebel, M. Montessori, O. Dekroli, Ye. I. Tixeeva, Sh. A. Abdullaeva, B. Asqarxo'jaeva, M. Rasulova, Oxunova, G. Komilova, F. Qodirova, D. Babayeva, L. Nazirovalar mazkur muammo bilan shug'ullanganlar.

Tadqiqot metodologiyasi. Maktabdagi majburiy ta'lim bolaga ma'lum talablarni qo'yadi. Ma'lumki shu bola ta'lim-tarbiyaviy tashkilotning talablarini bajara oladigan rivojlanish darajasiga yetish kerak, faqat shundagi bolani maktabga yozdirish mumkin.

Maxsus adabiyotlarda bolalarning maktabga tayyorgarligini mazmuni va mezonlari aniq ko'rsatib berilgan, lekin bolani maktabga

tayyorlashda bola shaxsini qaysi tomonlari va qanday rivojlantirish kerakligi masalasida ota-onalar va bog'cha tarbiyachilar tasavvurlari turlichadir. Bola tarbiyasida ishtirok etgan kattalar orasida o'tkazilgan so'rovlarni shuni ko'rsatadiki, ko'pchilik ota-onalar uchun bolaning maktabda muvaffaqiyatli o'qishini asosiy hal qiluvchi shartni uning umumiy rivojlanishi tashkil etadi, ya'ni yaxshi sog'liq, jismoniy chiniqish, axloqiy va ijtimoiy yetuklik. Ba'zi bir kattalar (ota-onalar) faqatgina aqliy rivojlanish muvaffaqiyatli maktab o'qishining asosiy omili deb hisoblashadi. O'z fikrlarini ular shunday asoslab berishadi, xususan, birinchi sinfda bolalarga barcha o'quv fanlari mazmunini o'zlashtirish qiyin bo'ladi va yana hozirgi ilmiy-texnikaviy rivojlanish insonning aqliy qobiliyatiga juda katta talablar qo'yadi. So'ralganlarning ko'pchiligi eng, avvalo, bolaning jismoniy va aqliy rivojlanish darajasini ko'paytirish kerak deb hisoblashadi. Ota-onalarning kamchiligi bolaning hissiy-axloqiy rivojlanish darajasini nazarda tutib, bolaning ijtimoiy rivojlanishiga asosiy kuchni qaratishadi. Ota-onalarning ko'pchiligi birinchi sinfga borishdan oldin bolaga o'qish va yozishni o'rgatish kerak emas deb hisoblashadi, chunki keyinchalik, bola maktabga borganda o'qishga qiziqishni yo'qotib qo'yish mumkin, darslarda be'tibor bo'lishi mumkin. Ularning bolaga o'qish va yozishni o'rgatmasliklarining yana bir sababi maktab talabalarini bilmay turib, noto'g'ri o'rgatib qo'yishdan xafvsirashadi (qo'rqishadi). O'qish va yozish bu faqat maktab faoliyat turlari va ularni o'rgatish maxsus tayyorlangan o'qituvchilar ostida amalga oshirish kerak deb hisoblashadi.

Ota-onalarning boshqa bir guruhi bolaning maktabga borishdan oldin o'qish va yozishga o'rgatishga intiladilar. Ular bolaga maktab tomonidan qo'yilgan talablari va I-sinfda o'qitish tempi juda baland va tez, shuning uchun oldindan olingan (o'zlashtirilgan) malakalar bolaga har qanday topshiriqlarni bajarishga yordam beradi va natijada, ortiqcha zo'riqishni oladi, deb asoslab berishadi.

Shunday ota-onalar ham borki, ular bolani o'z shuhratparst niyatlarga o'rgatadilar: o'quv yili boshida ularning bolalari o'z tengdoshlaridan oshib o'tib (ilgari o'tab ketib) va shu tufayli endi shakllanayotgan kollektivda manfaatli o'rinni egallaydilar.

5-6 yoshli bolalar bilan ishlaydigan bog'cha tarbiyachilar so'rovlari shuni ko'rsatdiki, ko'pchilik bolaning maktabga tayyorlashda jismoniy va aqliy rivojlanishni afzal ko'rish-moqda. Ta'lim tarbiyaviy - ishni bolani tafakkuri, nutqi va bilim jarayonlarini shakllantirishga yo'naltirilib, pedagoglar bolani tabiat va jamoat to'g'risida asosiy bilimlar bilan boyitishadi. Ular, ota-onalar kabi aqliy va jismoniy tayyorgarlikning yuqori darajasi bolaning shu sohada duch kelgan qiyinchiliklardan saqlaydi, deb hisoblashadi. Bunda, shaxsning iroda va intizom kabi sifatlarini tarbiyalashga kamroq e'tibor beriladi.

Bolaning erta rivojlanishi uning kelgusida shaxs sifatida shakllanishida hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Bolaning erta rivojlanishiga investitsiya ajratilishi quyidagi asosiy omillar bilan belgilanadi:

- katta yoshdagi kishi intellektual qobiliyatining 70% hayotining dastlabki 5 yilida shakllanadi;

- maktabgacha ta'limga sarf-xarajatlarning iqtisodiy samaradorligi 17:1 nisbatni tashkil etadi (bolalar qamrovi 50% kam bo'lmaganda);

- umumiy ta'limda erishiladigan sezilarli yutuqlar;

- ta'limni yuqoriroq bosqichda davom ettirish uchun katta imkoniyat mavjudligi;

- g'ayriaxloqiy va jinoyi xatti-harakatlar ehtimolining kamayishi.

- O'qitishning tashkiliy shakli bo'lmish mashg'ulotlar uchun quyidagi qator hususiyatlarga xos.

- Bolalar mashg'ulotda «Ilm yo'li» variativ dasturida ko'zda tutilgan talimning u yoki bu bo'limga oid ko'nikmalarni o'zlashtiradilar.

- Mashg'ulotlar muayyan yosh guruhi bolalarning doimiy tarkibi bilan o'tkaziladi.

Mashg'ulotlar tarbiyachilar tomonidan tashkil etiladi va o'tkaziladi. Ular mashg'ulotlarning mazmuni va vazifasini belgilaydilar, metodlar va usullarni tanlaydilar bolalarning bilish faoliyatini bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga yo'naltiradilar hamda tashkil etadilar. Har bir mashg'ulotdagi o'quv mazmunining hajmi uncha katta bo'lmaydi. U turli yosh guruhlardagi bolalarning xotira va qobiliyatlarini xisobga olgan holda belgilanadi.

Masalan, kuzatish chog'ida yangi ob'ektlar bilan tanishtirishda kichik tarbiya yoshi guruhdagi bolalar 2-3 yorqin belgini eslab qolish, o'rta tarbiya yoshi guruxiga mansub bolalar 3-4tagacha katta tarbiya yoshi guruxdagilar esa 5-6 tagacha belgini eslab qolishga qodirdirlar.

Sayr -tomosha mashg'ulotining o'ziga xos turi sifatida qarash mumkin. Mashg'ulotlarda bo'lgani kabi sayr-tomoshada xam dastur mazmunida aniqlashtiradigan ta'limiy rivojlantiruvchi va tarbiyaviy vazifalar qo'yiladi hamda xal etiladi.

Mashg'ulotlarda bo'lgani kabi sayr tomoshada barcha yosh guruhdagi bolalar ishtirok etadilar. Biroq sayr-tomoshani tashkili etilishining o'ziga xos hususiyati bolalar faoliyatining mazmuni shuningdek uning ta'limiy ish sistemasidagi o'rni sayr-tomoshani

maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi ta'limni tashkil etishning o'ziga xos yalpi shakli sifatida qarab chiqishga ehtiyoj uyg'otadi. Shu maqsadlarda kundalik pyedagogik jarayonda o'qitishning bolalarning uncha katta bo'lmagan miqdorini qamrab oluvchi guruxli shakli qo'llaniladi. Bunda avtoidaktik o'yinlardan ko'proq foydalaniladi. O'qitishning guruxli shaklida o'sha bolalar yoki boshqalari bilan himla-xil alohida mashqlar olib boriladi. O'qitishning alohida va guruxli shakllaridan foydalanish uning tabaqalanishini bolalar o'quv-bilish faoliyati rivojlanishining darajasini birmuncha aniqroq xisobga olishni va ularning mashg'ulotlardagi o'qitish jarayoniga faol kirishishini ta'minlaydi.

Dasturda bolaning maktab ta'limiga tayyorligini tekshirish uchun metodikalar tanlangan va 5-7 yoshli bolalarning yosh xususiyatlarini e'tiborga olgan holda har bir metodika uchun shkalali baholar sistemasini ishlab chiqilgan.

Har bir metodika 10 bo'limdan iborat.

Metodika nomi.

3. Metodika nimani tekshirish uchun mo'ljallanganligi haqidagi izoh.

Tekshirish uchun izoh.

Ko'rsatma.

6. Tekshirishning borishi, faoliyat turi.

7. Tekshirish natijalari.

8. Tekshirishning shkalali baholari.

9. Yosh normalari.

10. Interpretatsiya.

Har bir metodika bo'yicha bolaning rivojlanish darajasini aniqlash sistemasini ishlab chiqilgan. Rivojlanishning quyidagi 5 ta turi ajratilgan.

Daraja - eng yuqori daraja — yuqori daraja — o'rta ; (norma) daraja — past

V daraja — juda past.

Past darajadagi bolalar maxsus qo'shimcha psixonevrologik teqshiruvdan o'tadilar. Psixologik tekshiruv natijalari bolalarning individual tekshirish kartasiga kiritiladi. Karta tekshirish bayonnomasi natijalari asosida to'ldiriladi.

Tajriba sinov ishlari bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqot tajriba-sinov mohiyati oily ta'lim tizimidagi mavzu shakllanish jarayonlarini amalga oshirishdan iborat qilib belgilandi. Pedagogik sinovni tashkil etish jarayonida yechiladigan vazifalar ko'lami quyidagilardan iborat qilib belgilandi.

• Tajriba-sinov mezonlarini yaratish;

• Tajriba-sinov mazmunini o'zida aks ettirgan materiallarni ishlab

chiqish;

• Tajriba-sinov io'tkazilgan guruhlarni aniqlash;

• Tajriba-sinov jarayonini tashkil qilish.

Tadqiqotda tajriba-sinov amalga oshiriladigan sub'ekt qilib, Farg'ona viloyati Toshloq tumani 10-sonli "Do'stlik" nomli maktabgacha ta'lim tashkiloti belgilandi. Tajriba-sinov jarayoniga tayyorlov guruhi ularning baholash mezonlariga qarab yuqori, o'rta, past darajadagi guruhlarga ajratildi. Barcha guruh o'zaro teng vaziyatda va bir xil mazmunda tajriba-sinovdan o'tishdi.

Tajriba-sinov natijalariga 30 dan ortiq tarbiyalanuvchilar jalb etildi.

Tajriba-sinov metodlariga anketa, suhbatlashish, intervyu olish, tahlil va kuzatish, test olish kabi zamonaviy usullar qo'llanildi.

I-bosqichda mavzu yuzasidan adabiyotlar to'plandi. Bu mavzularni maktab ta'limiga tayyorlash "Ilm yo'li" variativ dasturi, I.Asadovning "Bolanzig maktabga tayyormi?" kitobi

M.Rasulova, M.Fayzullayevaning "Bolalarni maktabga tayyorlash dasturi" V.T.Loginova P.T.Samarinkovalarning "Maktabgacha pedagogika" darsligidan Yusupovanning "Maktabgacha tarbiya pedagogika" darsligidan foydalanildi.

II bosqichda bolalarni maktabga tayyorlash maktabgacha ta'lim tashkiloti, oila hamkorligining o'ziga xos xususiyatlari ustida ish olib borildi. Maktabgacha ta'lim tashkilotining tayyorlov guruhida bolalarning umumiy, jismoniy va psixologik rivojlanish darajasini aniqlab chiqildi. Guruhda "Ilk qadam" davlat dasuri hamda "Ilm yo'li" variativ dasturi asosida ta'lim-tarbiya ishlari olib borildi. Tayyorlov guruhi tarbiyachisining ish rejalarini bilan tanishib chiqdim. MTT va maktab o'rtasidagi uzviylik murakkab tarkibiy tuzilishga ega ekanligi aniqlandi. Unda yetakchi yo'nalishlar ta'lim-tarbiya ishlaridagi izchillik hamda ularning tarkibiy qismlari ta'lim-tarbiyaviy ish mazmuni shakl va metodlaridagi izchillik shuningdek bola tarbiyalashdagi pedagogik talablar va sharoit izchilligini farqlash mumkin.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti va maktabda amalga oshiriladigan ta'lim-tarbiyaviy ish mazmunini belgilovchi dasturlar aloqasi izchillik va ketma-ketlik asosini tashkil qiladi.

III bosqich. Olingan natijalar tahlil qilindi. Tayyorlov guruhi bolalarning maktab ta'limiga tayyorlik darajasini aniqlashda

maktabgacha yaosh bolalar ta'lim-tarbiyasiqo'yadigan muammo va talablarga amal qilindi.

Natijalar va muhokama. Maktabgacha tarbiya tashkilotining tayyorlov guruhi bolalarini maktab ta'limiga tayyorgarlik darajasi aqliy

ma'naviy yetuklik darajasi va maktab ta'limiga pedagogik tayyorlik darajalari test metodikalar orqali tekshirildi.

1-jadval.

So'rovnoma natijalari.

Savollar	Bilim darajalari va javoblar					
	Past		o'rta		yuqori	
	old.	key.	old.	key.	old.	key.
Sen qachon nonushta qilasan-kechqurunmi, ertalabmi? Tushlikni ertalab qilasanmi, kunduzimi? Tushlik oldin bo'ladimi yoki kechki ovqat?	36	88	54	100	84	100
Sen qayerda yashaysan? Uy manzilingni ayt(Qanday mamlakatda? Prezident kim ? Vatanimizning bayrogini, gerbini ko'rsat? va boshq.)						
Otang (onang) kim bulib ishlaydi?						
Rasm chizishni yaxshi ko'rasanmi? Bu qalamning (lentaning, rumolning rangi qanaqa?	34	65	54	66	87	100
Hozir yilning qaysi fasli- qishmi, bahormi, yozmi, kuzmi? Nega sen shunday deb hisoblaysan?	45	88	56	87	86	100
Nega qor qishda bo'ladi, yozda emas?						
Xaydovchi (shifokor, o'qituvchi) nima ish qiladi?	31	66	35	89	98	100
Maktabda qo'ng'iroq, parta nima uchun kerak?	36	88	44	90	98	100
O'zingning o'ng ko'zingni, chap qulog'ingni (ung yoki chap qo'l bilan) ko'rsat. Ko'z va quloq nima uchun kerak?	29	56	37	87	98	100
Qanday hayvonlarni bilasan?	49	87	75	100	100	100
Sen qanday qushlarni bilasan?	47	88	56	98	93	100
Nima katta: sigirmi, echkimi? Qushmi yoki asalari? Nimani panjasi katta: kuchuknikimi, xo'roznikimi?	56	85	58	90	94	100
Nima katta: 8mi, 5mi, 7mi, 9 dan 2 gacha sana.	46	82	57	89	92	100

Mazkur so'rovnoma bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda ularning ma'naviy, aqliy, axloqiy, jismoniy yetukligini belgilovchi omil bo'lib xizmat qiladi. Bolalar nazariy va amaliy bilimlarga ega ekanligi mazkur so'rovnomada aks etgan. Ma'lum tadbirlardan so'ng bolalarning nazariy va amaliy bilim darajalari keskin oshganligi jadvalda yorqin ifodasini topgan.

Xulosa va takliflar. Xulosa qilib aytganda, bolani maktabga tayyorlashda maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari bilan otanalarning hamkorlikda ish yuritishi ijobiy natija beradi.

Shuni unutmaslik kerakki, maktabga tayyorgarlik bolaning hissiy hayotga boy faoliyatini tashkil etishdan iborat. Bu jarayon qayerda uyda yoki qayerda kechishidan qat'iy nazar bolaning

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim tarbiya to'g'risida"gi Qonuni O'RQ-595 Toshkent shahri, 2019 yil, 16-dekabr
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 11 iyuldagi "Maktabgacha ta'lim tizimiga ilg'or axborot va pedagogika texnologiyalarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 487-son qarori.
3. Mirziyoyev Sh. M "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" – T; O'zbekiston, 2017, 146-bet
4. Eraliyeva, Z. (2023). MTT NING MAKTABGA TAYYORLOV GURUHLARIDA BOLALARNI MANTIQUIY FIKRLASH VA BAHS MUNOZARALI VAZIYATLARDA YECHIM TOPISHGA VA BADIY NUTQQA O'RGATISH. Talqin Va Tadqiqotlar, 1(18). извлечено от <http://talqinvtadqiqotlar.uz/index.php/tvt/article/view/19>
5. Yuldasheva Dilafuz, Jabborova Marifatxon, Eraliyeva Zamira Rasuljonovna, & Maziyaeva Muqaddasxon (2022). MAKTABGACHA TA'LIMGA YANGICHA YONDASHUV. Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), 2

kelajakdagi rivojiga asos bo'ladigan, uning maktabgacha bolalik pallasidagi qiziqish va ehtiyojlarni qondiradigan yorqin, yanada unitilmas voqea va ishlar bilan boyitilishi kerak. Maktabgacha ta'lim tashkilotida mashg'ulotlar bolalarni maktabga tayyorlashda katta ahamiyatga ega. Bu mashg'ulotlarda bolalar o'quv faoliyati ko'nikmalari xosil qiladilar, ancha intizomli, uyushgan bo'lib boradilar. Ularda barqaror diqqat, diqqatni bir narsaga qarata olish, irodaviy zo'r berilish qobiliyati rivojlanadi. Sistemali o'qish natijasida bilishga qiziqish paydo bo'ladi. Hozirgi sharoitda bolalarning maktabga tayyorgarlik darajalariga qo'yilayotgan jiddiy talablar bu borada zaruriy chora-tadbirlarni ishlab chiqish lozimligini taqazo etmoqda.

- (Special Issue 3), 121-125.8. «Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim». – T.: 2012.
6. Ikromjonovna, J. S. (2023). MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA BOLALARNING O'YIN KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 586-588..
7. Maktabgacha pedagogika. Darslik. Fotima Qodirova, Shoista Toshpo'latova, Nargiza Kayumova, Malohat A'zamova. "Tafakkur" nashriyoti, Toshkent – 2019, 308-bet.
8. Xurshidaxon, A., & Ikromjonovna, J. S. (2023). MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA BOLALARNI ATROF-MUHITNI ASRAB-AVAYLASH VA G'AMXO'RLIK KO'RSATISHGA O'RGATISH. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 551-553.
9. UNICEF - xalqaro bolalarni qo'llab-quvvatlash tashkiloti. <https://www.unicef.org/uzbekistan/uz/maktabgacha-talim>
10. <https://xs.uz/uz/post/ozbekiston-respublikasi-maktabgacha-talim-tizimini-2030-jilgacha-rivozhlantirish-kontseptsiyasi-amalda>